

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**De Jure Rerum Ecclesiasticarum Ad Germaniae Catholicae
Principia Et Usum Pars ...**

Complectens Sectionem I. & II.

Zech, Franz Xaver

Ingolstadii, 1758

Titulus IX. De Religiosis Domibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68048](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68048)

De Templi supellectile. 149

§. 123. Sicut autem supellex Tem-
pli propria, ad manus esse, & ni-
tude conservari debet: ita vicissim
supellex aliena & profana Templis
inferenda non est, ut potius domus
Laica, quam DEI Basilica videantur:
nisi propter hostiles incursus, aut incendia
repentina, seu alias necessitates urgentes,
ad eas oporteat habere refugium, sic ta-
men, ut necessitate cessante res in loca
pristina reportentur (53.).

§. 124. Totam supellectilem Ec-
clesiæ exacte describit, & singula-
rum rerum figuras oculis exhibet
Ornatus Ecclesiasticus, Latino & Ger-
manico idiomate conscriptus a JA-
COBO MYLLERO Vicario Ratis-
bonensi. Plurima ad hanc rem tra-
dit ANDREAS DU SAUSSAY in
Panoplia Episcopali, Sacerdotali, &
Clericali.

TITULUS IX.

DE RELIGIOSIS DOMIBUS.

Conf. Decretal. lib. 3. tit. 36. ex
Sext. tit. 17. ex Clement. tit. 11.

§. 125.

A Locis Sacris transimus ad re-
censenda quædam Loca Reli-
giosa, Inter Loca
Religiosa,
K 3 gio-

53.) C. 2. de Custod. Euch.

giosa & Pia, scilicet Monasteria, Academies, Seminaria Clericorum & Hospitalia.

*Censentur
Monasteria*

§. 126. Monasterii nomine hic intelligimus ædificia habitationi & usui Regularium aptata. In his bene oportet distinguere inter ædes interiores, officinas & receptacula, quæ ipsi Religiosi per Clausuram ab omnibus Sæcularibus separati inhabitant, & propriissime per Monasterii vocabulum intelligimus: & inter alia huic Monasterio annexa ædificia, ut sunt Tempia, officinæ, in quibus Sæculares operam suam pro salario præstant, stabula, horrea, plerumque etiam horti; quæ tamen omnia cum interiori Monasterio, simul uno muro claudi solent. In dispositionibus odiosis, quibus aliquid prohibetur, stricta appellatione per *Monasterium* intelligimus solas ædes interiores, quas ipsi Regulares etiam noctu inhabitant. E. g. quando agitur de prohibitione ingressus intra Clausuram Monasterii, non intelligitur prohibitus ingressus faminarum æque ac virorum in Templum, aliaque ædificia Monasterio conjuncta: e contra quando concessio est favorabilis, e. g. dum conceditur Monaste-

nasterio Jus Asyli, eo gaudere censentur omnia ædificia, quæ intra septa laxiora continentur.

§. 127. Antiquissimæ habitatio-
nes Monachorum non censebantur *Hodierna,*
inter Loca Religiosa, cum primi
Monachi non distinguerentur ab aliis
Laicis, nisi quod in Ecclesia locum
primum, ut nobilior Dominici gre-
gis portio, occuparent (54.). Sin-
gularem eorum curam, monente
MARCIANO Imperatore (55.), Pa-
tres Concilii CHALCEDONENSIS
commendarunt Episcopis (56.), pro-
hibentes, ne ullus usquam ædifica-
re, nec construere possit Monaste-
rium, vel Oratoriam domum, præ-
ter sententiam ipsius Civitatis Epi-
scopi: *Civitatis autem Episcopum oportet eam, quam par est Monasteriorum curam gerere.* Hanc definitionem plurima alia Concilia (57.), & Im-
pe-

K 4

pe-

54.) JOAN. MORINUS De Discipl. in Admini-
strat. Sacram. Pœnitentiæ lib. II. c. 17.
n. 12.

55.) Concil. CHALCEDON. action. 6.

56.) Act. 15. Can. 4. videatur CHRISTIA-
NUS LUPUS in scholio ad hunc Canonem.

57.) AGATHENSE ann. 506. Can. 27. & 58.

EPAG-

peratores 58.) innovarunt, adeo ut
 eo etiam tempore, quo Exemptio-
 nes Monasteriorum jam invaluerant,
 BONIFACIUS VIII. 59.) statuat Re-
 gulam, quod Ordinariorum inter-
 tio quoad Jurisdictionem in Mona-
 steria de Jure communi sit fundata
 donec Religiosi Exemptionem suam
 per exhibitum Privilegium, vel Ca-
 nonicam quadraginta annorum præ-
 scriptionem comprobent 60.)

*Exempta
 ab Episco-
 porum*

§. 128. Multi quidem Episcopi
 emolumentum Ecclesiæ ex Monaste-
 riis proveniens bene perpendentes,
 singulari favore ea cumularunt, ad-
 eo ut eorum liberalitas cohiberi de-
 buerit, & decerni, ut pro Mona-
 sterio

EPAONENSE anno 517. Can. 10. &
 plurima alia. Vid. VAN ESPEN in Repe-
 gulo Canon. c. 1. Regul. 1.

58.) JUSTINIANUS Nov. 67. c. 1. Nov.
 123. c. 21. pr. L. 40. C. de Episc. & Cler.

59.) C. 7. de Privileg. in 6.

60.) Hæc regula restringitur ad legem Ju-
 risdictionis, quia plures Canones eximunt
 expresse Monasteria quoad quædam capi-
 ta, a lege Diocesana, ideoque cum tra-
 lis exemptio sit Jure communi concessa,
 nullum Monasterium tenetur illam probare,
 re, ut illa gaudeat. vid. GIBERT. Corp.
 Jur. Can. tom. 2. fol. 98. & 436.

Monasterio construendo de Rebus Ecclesie suae non amplius, quam quinquagesimam partem tribuere possint 61.). Alii tamen ex Bonis potius Monasteriorum se ditare querebant: imo etiam Episcopi aliqui, qui de suis Ecclesiis contribuerunt ad Monasteria aedificanda, non semper habuerunt sinceram Religionis promovendae intentionem, sed potius redditus Ecclesiarum suarum, quarum administratio aliorum oculis erat exposita, in Monasteria contulerunt, ut liberius sibi appropriare possent 62.). Unde exemptionum primordia fluxerunt.

§. 129. Exemptionis non plenae *Lege Dice-*
species fuit, qua Episcoporum potestas
K 5 testas

61.) C. 74. XII. q. 2.

62.) Notavit hoc & prohibuit Synodus CONSTANTINOPOLITANA anno 861. in Templo SS. Apostolorum habita Can. 7. quae quidem legitima non est, utpote a PHOTIO contra S. IGNATIUM Patriarcham celebrata; multos tamen utiles Canones pro disciplina Monastica continet, quos refert BEVEREGIUS cum scholiis BALSAMONIS & ZONARAE. Synodic. tom. I. pag. 331. & seqq. additis suis annotationibus in altero tomo fol. 170. seqq. HARDUIN. tom. 5. Col. 1198. seqq.

testas in Monasteria ita limitabat, ut Fundatoribus reservaretur & conservatio eorundem, ac definitio Præsidum 63.) : accedebat tractu temporis alia insuper Privilegia adversum Episcoporum excessus quæ potissimum eo spectabant, ut Monasteria liberarentur ab exactio- nibus & gravaminibus: ut confer- varentur bona donata a Fundatoribus, aut oblata a Fidelibus: ut con- sultum esset quieti Monachorum, ut libera relinqueretur Monachis electio Abbatis 64.)

*Vel etiam
Jurisdi-
ctione.*

§. 130. Ex his initiis secuta de- mum est plena & totalis Exemptio plurimorum Monasteriorum, & in- tegralium Ordinum, qua concessa fuit *Libertas illimitata a potestate Jurisdictione Ordinarii cum immediata subjectione Sedi Apostolica*: adeo ut non tantum a Lege Diocesana, a qua

63.) Conc. TOLET. IX. Can. 2. ann. 655.

64.) Concil. CARTHAG. sub Bonifacio an- no 525. S. GREGOR. M. lib. IV. Epist. 41. & 43. lib. VI. Epist. 12. lib. VII. Epist. 18. & 33. Indict. 1. item Epist. 15. & 17. Ind. 2. ex quibus Epistolis concinnati sunt Canones 5. & 6. XVIII. q. 2. Add. For- mular. MARCULFI lib. I. c. I. & not. Bre- NONII ibid.

qua eximebant prædicta Privilegia; sed etiam a Lege Jurisdictionis Episcopalis Monasteria essent liberata 65.)

§. 131. Invaluerant in præjudicium Ordinariorum nimix Exemptiones tempore magni Schismatis, quas Patres Concilii CONSTANTIENSIS pro concipiendis Reformationis articulis deputati revocandas & annullandas censuerunt, exceptis Ecclesiis vel locis noviter & sub conditione Exemptionis fundatis 66.), quibus consonat Decretum MARTINI V. in eodem Concilio publicatum 67.). Cum nihilominus postea Concilio TRIDENTINO graves Exemptionum & Privilegiorum excessus proponerentur, Synodus has Exemptiones ad justam mo-

---

65.) Si in hac materia BRUNO CHASSAING tract. de Privileg. Regularium. plusculum indulget affectui pro Religiosis Ordinibus: nimio vicissim æstu contra Exemptiones se abripi patitur JOAN. LAUNOÏUS tom. 3. vol. 1. & 2. recent. edit.

66.) Apud VON DER HARDT Concil. CONSTANT. tom. 1. part. 10. c. 20. pag. 620.

67.) Sefs. 43.

Et numerus
Monaste-
riorum

moderationem, certosque limitatu
per varia Decreta reduxit 68.). Men
§. 132. Si Monasteria juxta Conec
ciliorum & Pontificum Decreta in alios
tuantur, & juxta primævum Insti
ti sui spiritum conserventur, dubi
non est, quin summum decus Con
emolumentum afferant Christian
Reipublicæ, non Ecclesiasticæ
lum, sed etiam Politicæ. Nihil
minus cum ea quoque, quæ ad
ligionem pertinent, raritate vige
numerofitate vilescant 69.); hinc cur
vit semper Ecclesia, ne Monasterio
rum numerus nimium excre
Nova Monasteria sine consensu Or
dinarii nequaquam ædificanda esse
statuerat supra laudatum Concilium
CHALCEDONENSE. Multiplicata
Ordinum Religiosorum diversitate
statu-

68.) Vid. ERASMUS A CHOKIER tr. De
Jurisdic. Ordinarii in Exemptos tom. 1.
JOAN, FRID. KARG Pax Religiosa. L.
DOV. ENGEL De Privileg. Monasterio
VAN ESPEN Jur. Eccl. part. 3. tit. 12. C.
BERT Corp. Jur. Can. tom. 2. fol. 94. ff.
THOMASSIN. vet. & nov. Eccles. discip.
p. I. l. 3. c. 40.

69.) IVO CARNOTENS. Epist. 25. ad Ger
fred. Abbatem Vindocinens.

statutum fuit 70.) , ut Religiosi
) Mendicantes, nec nova recipiant,
nec priora Domicilia mutent, aut in
alios transferant, absque Sedis Apo-
stolicæ licentia speciali. Sed Conci-
lium TRIDENTINUM 71.) hanc
Constitutionem ad Jus commune
antiquum reduxit, statuens, ne si-
milia loca de cætero erigantur sine
Episcopi Diocesani licentia prius
obtentâ: hanc ex Decreto CLE-
MENTIS VIII. 72.) impertiri non
possunt, nisi vocatis & auditis aliorum
in iisdem civitatibus & locis existi-
entium Conventuum Prioribus seu Procurato-
ribus, & aliis interesse habentibus (in-
ter quos præcipue censendus est
Princeps seu Magistratus loci, ac Pa-
rochialium Ecclesiarum Rectores)
& causa servatis servandis cognita con-
siterit, in iisdem civitatibus & locis
novos hujusmodi erigendos Conventus, sine
aliorum detrimento commode sustentari
posse. Addit GREGORIUS XV. 73.),
ut Domus Regularium quorum-
cunque

-
- 70.) C. un. de Excess. Prælat. in 6. &
Clem. 3. de Pœnis.
71.) Sess. 25. de Regular. c. 3.
72.) Const. quoniam ad institutam. 99.
73.) Const. cum alias. 31.

cunque non erigantur, nisi in præc
 saltem duodecim Religiosi inhabite rum
 re, ac ex redditibus & consuetis elec confu
 mosynis sustentari valeant, confer mine
 tientibus loci incolis, & Procurato auter
 ribus aliarum Religiosarum Domuum ligio
 non solum in iisdem, sed etiam actu
 aliis per quatuor millia passuum ci ni
 cum vicinis locis 74.) tur 7

*Restringi-
 tur :*

§. 133. Hanc autem formam X. 7
 Concilio TRIDENTINO, CLE tus i
 MENTE VIII. & GREGORIO XV jacer
 præscriptam in erigendis novis Con parv
 ventibus observari, districtè præci gula
 pit URBANUS VIII. 75.) : insuper jusq
 præ- pote
 con

74.) Sub nomine Conventus vel Monaste
 rii numerum duodenarium requirentis,
 non venit *Hospitium* proprie dictum &
 simplex, scilicet quod non habet Eccle-
 siam, sed tantum Oratorium privatum.
 Nec pullat Campanam : nec habet conti-
 nuam habitationem Religiosorum, nec se-
 pulturam, & ubi non possunt ministrari Sa-
 cramenta. PASSERIN. in c. un. de Ex-
 cess. Prælat. in 6. n. 38. seq. HYACINTH.
 DONAT. Prax. Regular. tom. I. p. 2. tit.
 I. q. 22. cavendum ne sub nudo nomine
 Hospitii illudatur Constitutionibus Ponti-
 ficiis : nam vera Hospitia non sunt, quæ
 passim hoc nomine vocantur.

75.) Const. *Romanus*. 25. anno 1624. tom.
 4. Bullar. 79.

in præcipiens, ut numerus Religiofo-
rum juxta quantitatem reddituum feu
eleec confuetarum eleemosynarum deter-
minetur, nec poſtea augeatur: illa
arato autem loca, in quibus duodecim Re-
ligioſi ſuſtentari non poterunt, &
actu non inhabitaverint, Jurisdictioni
Ordinarii ſubjacere intelligan-
tur 76.). Demum INNOCENTIUS
X. 77.) ſuppreſſit multos Conven-
tus intra fines Italiae & Inſularum ad-
jacentium exiſtentes, in quibus ob
Con parvum numerum Religioſorum re-
gularis diſciplina juxta peculiaria cu-
ſup jusque Ordinis inſtituta ſervari non
ra poterat: multos tamen ſub certis
conditionibus Religioni reſtituit.
Nuntius Pontificius Coloniensis, ac-
cepta notitia totius rei geſtae, Ro-
mam reſcripſit, Germaniam in hoc
invidere felicitati Italiae 78.). Conci-
lium TRIDENTINUM 79.) curam
im-

76.) Conſt. *cum ſape.* 43. §. 13. & 14. ann.
1625.

77.) Conſt. *Instaurandæ.* ann. 1652.

78.) De toto hoc negotio videri poteſt BE-
NEDICTUS XIV. de Synod. Diceceſ. lib.
3. c. 2. FAGNANUS in C. Relatum. Ne
Cler. vel Monach. n. 41. ſeqq.

79.) Sels. 25. c. 5. de Regular.

imponit Episcopis & aliis Superioribus, ut Sanctimonialia ex Monasteriis extra mœnia Urbis vel Oppidii constitutis, & malorum hominum prædæ aliisque facinoribus sine ullo sæpe custodia expositis, ad Monasteria intra Urbes vel Oppida frequentia reducantur. Curandum est, ut Monasteria Puellarum longius a Monasteriis Monachorum collocentur 80.)

*Nec nova
ædificantur
intra can-
nas.*

§. 134. Quando de novo conventu erigendo agitur, vicini Religiosi urgere solent illas trecentas vel centum quadraginta Cannas, numerando pro singulis octo palmos, intra quas Religiosi Mendicantes, & quidam alii ex Privilegio Pontifici non patiuntur ædificari aliud Monasterium 81.), nisi quis habeat specia-

80.) C. 23. XVIII. q. 2.

81.) De hoc Privilegio videri possunt PARSERINUS in C. un. de Excess. Prael. in n. 82. seqq. PIGNATELL. tom. 10. Caus. fult. 12. Card. PETRA tom. 3. ad Const. 7. Clementis IV. alique passim, qui in rebus Regularium scribunt. Hieronymus SORBO Compend. privileg. v. ædificatio putat, hoc Privilegium in multis Circumstantiis non esse in usu.

le Privilegium, quo eximatur ab ob-
servatione Cannarum 82.).

§. 135. Monasteria juxta præscri- *Gaudent*
ptam formam ædificata, haud dubie *privilegiis*
fiunt *Loca Religiosa*, utpote autori- *Ecclesi-*
tate Ecclesiastica Divino Cultui ac *rum.*
piis usibus destinata: quod, ut supra
notavimus, non solum intelligitur
de interiore ædificio, continente
cellas Religiosorum, id est, *loca se-*
creta & solitaria, quæ ab hominum se-
parata convictu sunt, ad contemplandum
& DEO vacandum specialiter deputa-
ta 83.): sed etiam de toto ambitu
continente ædificia & officinas ad
usum Monasterii a sæcularibus habi-
tatas. Consequenter tota hæc area
gaudet omnibus privilegiis & Immu-
nitatibus, quas sacri Canones & Le-
ges Civiles Locis Sacris & Religiosis
concedunt, cum Claustra & alia Lo-
ca Religiosa Ecclesiis quoad favora-
bilia æquiparentur 84.). Intra hæc
igitur septa Jurisdictionem ordina-
L riam

82.) Tale Privilegium Patribus Societatis
JESU concessit PIUS IV. Const. *etsi ex*
debito. ann. 1561. & GREGORIUS XIII.
Const. *Salvatoris*. ann. 1576.

83.) C. 4. de V. S. in 6.

84.) C. 2. de Consuetud.

riam habent Monasteria, seu eorum Prælati & Abbatissæ 85.). Monasteria hæc non ultra possunt transferri ad usus Laicorum 86.), nec etiam Clericorum 87.); quamdiu per Regulares remanere potuerint ordinati 88.). De his Monasteriis debent intelligi, quæ de Ecclesiis passim traduntur, quod non debeat una eademque Ecclesia diverso Jure censeri 89.): quod delictum Personæ in damnum Ecclesiæ redundare non debeat 90.): quod gaudeant Juribus Minorum, & Restitutione in integrum 91.): & universim omnia Privilegia Ecclesiarum ad Monasteria extenduntur 92.).

Strictissima debet

§. 136. Quamvis ea omnia, quæ septis etiam exterioribus Monasteriis con-

85.) C. 15. 18. de Præscript. c. 13. de Sententia & Re Judic. c. 12. de Majorit.

86.) Conc. CHALCED. Can. 24. & inde de sumptus C. 4. XIX. q. 3. item c. 40. XVII. q. 7.

87.) C. 25. XVIII. q. 2.

88.) C. 5. de Relig. Domib.

89.) C. 30. de Decimis.

90.) C. 6. de Except. c. 76. de R. J. in l. C. 3. XVI. q. 6.

91.) C. 1. 2. & seqq. de in integr. Restit.

92.) L. 35. C. de Episc. & Cler.

continentur, spirare debeant Religiosam modestiam: nihilominus præcipua semper cura Ecclesiæ fuit, ut firmissimis repagulis custodiatur interioris ædificii *Clausura*, quo nomine intelligimus locum clausum habitationi Regularium deputatum. Severior hæc disciplina nunquam non fuit circa Moniales, quam circa Viros Religiosos, cum sexus ille majoribus periculis sit expositus 93.). Prohibetur autem Monialium egressus ex *Clausura*, & aliorum hominum ingressus. Hujus clausuræ termini sunt muri exteriores, tantæ altitudinis, ut e vicinorum domibus interiora Monasteriorum inspicere non possint, habentes januam, si fieri possit, unicam, vel etiam plures, ferro bene munitas & de die quidem una, de nocte vero duplici clave clausas. Intra clausuram sunt dormitoria, cellæ, officinæ, cubicula, plerumque etiam hortus: quidquid autem est extra hos muros aut januam, uti est Ecclesia exterior, lo-

L 2   cus

93.) Elegantem exhortationem ad Moniales scribit Ivo Carnotensis Episcopus, Epist. 10. jubetque eam singulis hebdomadis semel in Conventu legi.

cus colloquio cum externis destinatus &c. quæ loca patere solent secularibus, extra clausuram censer debent, etiam pro tempore, quæ clausa sunt. 94.)

*Tam quoad
egressum
earum,*

§. 137. Egressus quidem Monialium ex Constitutione BONIFACII VIII. 95.) non permittitur, nisi forte tanto & tali morbo evidenter earum aliquam laborare constaret, quod non possent cum aliis absque gravi periculo seu scandalo commorari. Concilium TRIDENTINUM 96.) permittit egressum ex legitima causa ab Episcopo approbandam. S. PIUS V. 97.) determinat causam magni incendii 98.) vel infirmitatis lepræ, aut epidimie. Sicut autem in tali casu egressus non permittitur, si incendium absque egressu Monialium extingui, vel leprosa in separato Monasterii loco absque periculo infe-

94.) GREGORIUS XIII. Const. DEO Sacris. §. 6. ann. 1572.

95.) C. un. pr. de stat. Regular. in 6.

96.) Sess. XXV. c. 5. de Regular.

97.) Const. Decoris. ann. 1570. qua declaratur Const. Circa pastoralis. ann. 1566.

98.) Sperandum non semper est, ut insigni miraculo, quale narrat PETRUS Clunien. lib. I. de miracul. c. 22. ignis fugiat a Monialibus, si ipsæ nolint fugere ab igne.

Infectionis aliarum curari possit: sic etiam ex paritate rationis egredi Moniales permittuntur ob omne periculum impendens, quod communem cohabitationem reddit moraliter impossibilem, qualis est inundatio aquarum, imminens ruina ædificii, incursus hostium, maxime hæreticorum & infidelium: item gravis violentia externa, & necessitas defendendi vitam aut pudicitiam. Si Monialis eligatur Abbatisa alterius Monasterii, vel Novitiarum Magistra: si opus sit, ut reformet aliud Monasterium, vel pro suo reformando disciplinam Ordinis alibi discat; conceditur egressus, cum ex alio ejusdem Ordinis Monasterio eligi Præpositam permittat TRIDENTINUM 99.). Idem permittitur, si Abbatisa ex pacto infeudationis sibi factæ a Principe seu Domino temporali, teneatur ad præstandum personaliter juramentum Fidelitatis 100.): item si paupertas cogat, ut quædam Conversæ conquirant eleemosynas 1.).

L 3

§. 138.

99.) Loc. cit. c. 7.

100.) Cit. c. un. §. verum.

1.) Pro hoc casu multa disponit GREGORIUS XIII. cit. Const. DEO Sacris.

*Ex justis
causis*

§. 138. Controvertunt Doctores an ad egressum sufficiat causa privatam Monialis personam respiciens, e. g. morbus non quidem Contagiosus, sed tamen periculosus, vel saltem perpetuo duraturus, a quo Monialis iudicio Medicorum intra clausuram, forte absque usu thermarum, non liberabitur 2.). BENE-DICTUS XIV. hanc causam non videtur approbare 3.): Episcopi Germaniæ non infrequenter concedunt egressum ex huiusmodi causa.

*Ab Episcopo
approbatis:* §. 139. Causa egrediendi ab Episcopo cognosci & approbari, ac licentia

2.) Egressum pro tali casu negat GUTIERREZ. Canon. Quæst. lib. I. c. 14. n. 7. feqq. EMAN. RODERICUS Quæst. Regul. tom. I. q. 49. art. 3. THOM. SANCHEZ lib. 6. Moral. c. 15. n. 39. PASSERINUS ad Cap. Periculoso. de Stat. Regul. in 6. n. 57. feqq. Egressum permittit NAVARRUS de Regular. Comment. 4. in C. fratruimus. n. 49. ASCAN. TAMBURIN de Jure Abbatissar. Disput. 20. quæst. 3. REIFENSTUEL ad tit. de Stat. Monach. & Regul. n. 33.

3.) Bullar. tom. I. Const. 21. ubi Moniales Portugalliæ extra claustra, quacunq; infirmitatis causa, quacunq; autoritate & indulto commorantes, ad Monasteria redire jubet,

licentia in scriptis dari debet ab eodem, si res moram patiatur. In Monasteriis Pralato Religioso subiectis requiritur licentia Episcopi & Superioris Regularis simul 4.). Egreddentes autem sine justa causa excommunicantur, uti & dantes licentiam, comitantes, recipientes: privantur etiam dignitatibus, officiis &c.

§. 140. Ingressus in Monasteria ^{quam} Monialium non solum ex mente antiquorum Conciliorum prohibetur ^{quoad} viris 5.), sed etiam mulieribus, ^{ingressum} nisi mulierum, rationabilis & manifesta causa existat, ac de illius, ad quem pertinuerit, speciali licentia 6.). Ingressus intra septa Monasterii nemini liceat, cujuscunque generis aut conditionis, sexus vel etatis fuerit, sine Episcopi vel Superioris licentia, in scriptis obtenta, sub excommunicationis
L 4   pœna,

4.) Desumitur hoc ex cit. Const. *Decoris* §. 2. Quid incumbat Episcopo circa Monasteria Monialium Regularibus subiecta, breviter colligit BENEDICTUS XIV. Inst. Eccles. 29.

5.) Concil. MATISCON. I. ann. 581. c. 2. HISPAL. II. ann. 619. c. II. CABILON. II. ann. 813. c. 63. item c. 21. seq. XVIII. q. 2.

6.) C. un. de Stat. Reg. in 6.

pœna, ipso facto incurrenda 7.) : quæ prohibitionem videtur etiam comprehendendi ingressus infantium, ut propterea peccent, qui illos admittunt 8.). Finis severæ prohibitionis est, ne pax Monialium turbetur, nec præbeantur incitamenta ad peccandum: ob periculum autem universale viget prohibitio, etsi periculum in casu particulari cesset.

*Aut viro-
rum.*

§. 141. Licentiam ingrediendi dat Episcopus in Monasteriis sibi subiectis potestate Ordinaria: in illis quæ immediate Sedi Apostolicæ subiecta sunt, utitur Episcopus autoritate Delegata: pro Monasteriis, quæ subduntur Regularibus, etiam requirit consensum Episcopi, S. Congregatio Concilii sæpius declarasse dicitur: communior usus hanc facultatem solis Prælati Regularibus concedit. Pro casibus frequenter occurrentibus dele-

7.) Conc. TRID. Sess. XXV. c. 5. de Regular.

8.) Sic statuerat Bononiæ PROSPER LAMBERTINUS, dein Summus Pontifex Infit. Eccl. 29. edit. lat. Rom. pag. 140. Peccatum etiam agnoscit PONTAS Dictionar. Caf. Consc. tom. 2. V. Monasterium Caf. 9. n. 1.

delegatur hæc potestas Abbatiffæ vel Confessario. Causa autem legitima concedendi licentiam ingrediendi, est necessitas: ad hanc requiritur I. ut opus sit necessarium. II. Ut illud non possit fieri per Moniales. III. Ut per alium fieri non possit extra Monasterium. Sic ex causa spirituali datur necessitas ministrandi Sacramenta infirmis: ex necessitate corporali ingredi possunt Medici, Chirurghi, Architecti, Fabri, Artifices &c. Superiores, & Episcopi quidem etiam in Monasteria Regularibus subjecta, ingredi possunt causa visitandi Clausuram; vel ex alia necessitate, ex qua ipsi concedere possunt licentiam ingrediendi 9.). Singulari Constitutione Episcopo ingressus conceditur ad impertientiam Benedictionem Apostolicam & Indulgentias plenarias moribunda 10.). Permittuntur etiam in-

L 5 gredi

9.) ALEXANDER VII. Const. *felici* 156. concedit Prælato Regulari semel duntaxat in anno occasione visitationis ingredi: si necessitas urgeat sæpius ingrediendi, id fiat cum præsentia Episcopi, aut deputati ab Episcopo.

10.) BENEDICTUS XIV. Bullar. tom. 2. Const. 34. pag. 283.

gredi puellæ, majores septennio, minores viginti quinque annis, honeste educandæ, quando Institutum Monialium non repugnat, Monasterium alioqui tales recipere consuevit: admittuntur alicubi etiam famulæ sæculares II.). Alias licentias ingrediendi, quacunque auctoritate obtentas revocarunt plures Pontifices 12.), ingressum sub prætextu talis licentiæ prohibentes sub pœna excommunicationis Sedi Apo-

stoli-

II.) Circa has severum Decretum misit BENEDICTUS XIV. Bullar. tom. 2. Const. 26. ad Episcopos Portugalliæ, voluitque, ut prævium examen super moribus, fama, habilitate & necessitate ipsarum educandarum puellarum vel famularum per Antistites locorum Ordinarios tantummodo habeatur, & admissio a Sede Apostolica impetretur.

12.) GREGORIUS XIII. Const. *Ubi gratia*. 28. PAULUS V. Const. *Monialium*. 10. Julii anni 1612. BENEDICTUS XIV. Bullar. tom. 1. Const. 40. qui eod. tom. Const. 95. §. 37. 38. permittit ut major Pœnitentiarius in casu occulto violatæ clausuræ Monialibus Confessarium cum opportunis facultatibus concedat. In casibus vero publicis delinquentes non absolvat, nisi pro ipsis Ordinarii supplicaverint, & casus ad S. Congregationem deducti non fuerint.

Stolicæ reservatæ: voluntque potestatem concedendi licentiam competere duntaxat locorum Ordinariis iisque omnibus Superioribus, quibus tanquam Ordinariis, & Ordinaria Jurisdictione utentibus Monialium Monasteria subiecta & addicta sunt, in casibus tamen necessariis, & servatis aliis de jure servandis.

§. 142. In Germania nostra Fun-Laxior dis-
datores, Protectores, & Principes disciplina in
Imperii, non credunt se his legibus Germania.
omnino stricte obligari; nec Episcopi
difficiles sunt in illis admittendis
cum decenti comitatu. Similiter
Abbatissæ aut Præfectæ Monasterio-
rum non adeo difficiles in his regio-
nibus sunt in permittendo alloquio
suarum Monialium, licet Constitu-
tiones Pontificiæ ferme eadem seve-
ritate prohibeant accessum, qua pro-
hibent ingressum, ad alloquendum
Moniales sine causa & licentiâ legi-
tima, ab eo accepta, qui potest da-
re licentiam ingrediendi.

§. 143. Ingressus fæminarum in Prohibetur
Virorum Monasteria, vel vi Statu-quoque in-
torum, vel ratione publicæ hone-gressus fæ-
statis & decentiæ interdictus est 13.) : minarum
om-

13.) C. pervenit. 20. XVIII. q. 2. Pius V.
Const.

in Virorum omnia autem Privilegia & Licentia
Monaste- circa hunc ingressum revocarunt plu-
ria. res Pontifices 14.) , supponentes
 jam a Prædecessoribus suis etiam sub
 pœna excommunicationis latæ sen-
 tentiæ, fæminis quibuscunque ad-
 tum ingressumque intra Religioso-
 rum Virorum clausuram interdictum
 fuisse. Multi tamen Doctores non
 reperiunt Censuras latas, nisi in fæ-
 minas ingredientes sub prætextu di-
 ctarum licentiarum. BENEDI-
 CTUS XIV. revocando omnes fa-
 cultates, non intendit derogare in
 concessionibus, quæ nobilibus fæ-
 minis de familia Fundatorum, aut
 Dominorum territorialium, per Li-
 teras Apostolicas factæ fuerunt. In
 nostra tamen Germania fæminæ ex
 fami-

Const. *Regularium personarum*. 20. ann.
 1566. & ejusd. Declarat. *Decet*. anno 1570.
 omnino singulare olim fuit, quod Sanctæ
 LIOBÆ concessus fuerit ingressus in Ful-
 dense Monasterium, prout narratur in vi-
 ta apud SURIUM ad diem 28. Septemb.
 14.) GREGORIUS XIII. loc. cit. BENE-
 DICTUS XIV. tom. I. Const. 39. ubi mo-
 rem, quo fæminæ in aliquibus Monaste-
 riis virorum admittuntur ad certas Pro-
 ceSSIONES, vel sacra solemnia, tanquam
 abusum damnat.

familia Principum Imperii passim utuntur hoc favore absque Literis Apostolicis. Porro sub nomine Monasterii veniunt etiam horti conjuncti Monasterio, in quibus Religiosi deambulantes, non censentur esse extra Clausuram. Quoad egressum autem Religiosorum, potest Prælatus designare Clausuræ terminos, extra quos Religiosi non possint sine licentia exire.

§. 144. De Clausura Monasteriorum fuse agunt, & minutissimos casus examinant THOMAS SANCHEZ Oper. Moral. Lib. 6. c. 15. seqq. EMAN. RODERICUS Quæst. Regul. Tom. 1. Quæst. 44-50. THOMAS DELBÈNE de Immunit. Eccl. p. 2. c. 19. dub. 25. seqq. PASSERINUS ad C. periculoso. de Stat. Regular. in 6. ASCANIUS TAMBURINUS de Jure Abbatissarum disp. 18. & seqq. MIRANDA Manual. Prælat. Regular. Tom. 1. quæst. 32. item de Monialib. quæst. 1. & seqq. HYACINTH. DONATUS Prax. Regular. Tract. 3. & 4. REIFFENSTUEL aliique ad Tit. de Statu Monachor. & Regular. EMAN. GONZALEZ ad c. 8. de Vit. & honest. Cler. VAN ESPEN Jur. Eccl. p. 1. tit. 30. c. 2. seqq. TIT-

Scriptores.